

ПРОБЛЕМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Ю. Б. ІВАНОВ, д-р. екон. наук, професор
Т. М. ЧЕЧЕТОВА-ТЕРАШВІЛІ, канд. екон. наук, доцент
*Науково-дослідний центр індустріальних
проблем розвитку Національної академії наук України
Україна, м. Харків, пл. Свободи, 5
yuriy.ivanov.ua@gmail.com*

Дерегулювання економіки є одним з провідних напрямів економічних реформ в Україні, незважаючи на те, що робота з цієї проблематики знаходиться в полі зору держави починаючи з середини 90-х років минулого століття.

Серед пріоритетних напрямів «Стратегії реформ – 2020», яка була представлена Президентом України, важливе місце займає дерегуляція, розвиток підприємництва та подальша популяризація України з метою вступу до Європейського Союзу (далі – ЄС) в найближчому майбутньому. Крім того, дерегуляція та зменшення кількості точок дотику бізнесу та держави є другим за пріоритетністю напрямом Програми діяльності Кабінету Міністрів України після політики безпеки. А Коаліційна угода між основними політичними партіями України має на меті забезпечити створення сприятливого бізнес-середовища, в тому числі для розвитку малого і середнього бізнесу, та залучення додаткових інвестицій. Але обов'язковою умовою реалізації цих стратегічних планів є відповідний прогрес позицій держави у міжнародних рейтингах.

За підсумками рейтингу «Ведення бізнесу 2015» у порівнянні з 2014 р. Україна поліпшила свої позиції на 28 пунктів, що говорить про певний прогрес у сфері дерегуляції економіки. Разом з тим, наявність позитивної динаміки, хоча й є бажаним результатом, але не є проривом.

Проведений аналіз свідчить про необхідність якісного повороту в реалізації політики дерегулювання в сторону децентралізації, що обумовлено двома основними обставинами: по-перше, дії щодо дерегулювання економіки та надання адміністративних послуг на місцевому рівні мають, порівняно з центральним, значно більший рівень транспарентності, що дозволяє зменшити корупційні ризики; по-друге передача основних функцій з дерегулювання економіки на місцевий рівень забезпечує більш високу ефективність надання відповідних послуг виходячи з пріоритетів розвитку конкретного регіону та територіальної громади.

Основними проблемами в сфері децентралізації політики дерегулювання є такі: невизначеність обсягів та глибини децентралізації, тобто масштабів передачі відповідних функцій державної влади на місцевий рівень; відсутність законодавчого та нормативного забезпечення децентралізації; опір центральних органів влади та їх незацікавленість в процесах децентралізації.

Вирішення цих проблем створить передумови для динамічного регіонального розвитку, поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення ефективності процесів дерегуляції та зменшення корупційних ризиків.

СКЛАДОВІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

П. Т. БУБЕНКО, д-р. екон. наук, професор
Північно-Східний науковий центр НАН і МОН України,
М.С. ВЛАДИМИРОВА, канд. екон. наук
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
office.nesc@nas.gov.ua
proinfostatus@mail.ru

Словосполучення «Інноваційна система» – відносно нове, воно з'явилося у 80-ті роки минулого сторіччя і отримало розвиток в роботах К. Фрімана, Р. Нельсона, Б.-А. Лундвалла. Інноваційний процес, як необхідна умова поступального розвитку людства, властивий будь-якому суспільству у всі його часи. У цьому процесі, завдяки появі чисельних локальних інновацій, відбувається відбір і закріплення найкращих їх різновидів, вдосконалення господарських відносин і форм, які знаходять своє відображення у законодавстві, формальних і неформальних нормах поведінки суб'єктів господарювання. Таким чином і формується відповідна національна інноваційна система (НІС), яка продукує і обслуговує інноваційні процеси, одночасно модифікуючись під їхнім впливом.

Особливостями процесу формування НІС України є:

- традиційно вирішальна роль держави у визначенні напрямів наукових досліджень, їх фінансуванні і розвитку науково-технічного потенціалу. Перехід до ринкової економіки не зменшив цієї ролі, а навпаки підвищив її. Це пов'язано, перш за все, зі зменшенням ємності попиту промисловості на інноваційну продукцію, обумовленої згортанням виробництва в Україні та невпевненістю нових власників у стабільності свого становища;

- вкрай низький рівень бюджетного (0,3% ВВП) і сумарного (0,7%) фінансування процесу відтворення знань і організаційно-технічної підтримки науково-технічної діяльності;

- відсутність ефективної інфраструктури трансферу інноваційних продуктів, науково-інформаційного обміну та незалежного фінансування наукових досліджень та інноваційного виробництва.

Виходячи з цього, метою модернізації господарського комплексу України є побудова ефективного механізму функціонування НІС, який би забезпечував створення конкурентоспроможної маловитратної інноваційної економіки країни.

Звідси випливають основні напрямки дій:

- формування інноваційної свідомості українського суспільства, як однієї